

SELETUSKIRI

maeluministri määruse „Maaeluministri määruste muutmine” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 alusel.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid Maaeluministeeriumi maaelu arengu osakonna põllumajanduskeskkonna büroo peaspetsialistid Rainer Raidmets (tel 625 6219, rainer.raidmets@agri.ee), Merje Põlma (tel 625 6575, merje.polma@agri.ee) ja Reelika Päädam (tel 625 6267, reelika.paadam@agri.ee) ning taimetervise osakonna mahepõllumajanduse büroo peaspetsialist Margot Pomerants (tel 625 6530, margot.pomerants@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegid Maaeluministeeriumi õigusosakonna nõunikud Ketlyn Roze (tel 625 6127, ketlyn.roze@agri.ee), Elis-Ketter Heinaru (tel 625 6280, elis-ketter.heinaru@agri.ee), Mari-Liis Kivipõld (tel 625 6283, mari-liis.kivipold@agri.ee) ja Gregori Palm (tel 625 6206, gregori.palm@agri.ee). Keeleliselt toimetasid eelnõu õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (tel 625 6523, laura.ojava@agri.ee) ja sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (tel 625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb neljast paragrahvist. Eelnõus tehakse muudatused, maaeluministri 29. aprilli 2015. a määruses nr 49 „Keskkonnasõbraliku majandamise toetus”, maaeluministri 30. aprilli 2015. a määruses nr 56 „Loomade heaolu toetus”, maaeluministri 30. aprilli 2015. a määruses nr 53 „Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus” ning maaeluministri 22. aprilli 2015. a määruses nr 42 „Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav toetus”. Määruste muutmine on tingitud vajadusest parandada tehnilist laadi vigu või täpsustada määruse teksti.

Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse maaeluministri 29. aprilli 2015. a määruse nr 49 „Keskkonnasõbraliku majandamise toetus” § 5 lõikega 9, millega defineeritakse paragrahvi 5 lõikes 8 nimetatud põllu mõiste. Keskkonnasõbraliku majandamise toetuses on läbivalt käsitletud põlluna põllumajanduskultuuride loetelus nimetatud põllumajanduskultuuri või põllumajanduskultuuride segu piiritletud kasvuala sõltumata taotletud toetusest, kuid lõikes 8 lähtutakse põllu määratlemisel Euroopa Liidu õigusaktides sätestatust. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607) artikli 67 lõike 4 punkti a kohaselt arvestatakse põlluna ühe põllumajandustootja deklareeritud ühtset maatükki, millel ei kasvatata rohkem kui ühte põllumajanduskultuurirühma. Põllumajanduskultuurirühm on määratletud komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.06.2014, lk 48–73), artiklis 17. Selle kohaselt on maaelu arengukava toetuste puhul põllumajanduskultuurirühm erineva ühikumääraga toetuse saamise jaoks deklareeritud pindala, ühtse pindalatoetuse puhul on aga põllumajanduskultuurirühm ühtse pindalatoetuse

saamiseks deklareeritud pindala. Kui sama maa kohta taotletakse erinevaid pindalatoetusi, arvestatakse selle maa pindala iga taotletud toetuse puhul eraldi.

Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse põhitegevuse ühikumäär on 50 eur/ha/a, valides mesilaste korjealade rajamise lisategevuse, on ühikumäär lisaks 100 eur/ha/a. Kui ühel põllumassiivil kasvatatakse kõrvuti põldudel rukist „Sangaste“, valget ristikut „Jõgeva 4“, valget mesikat ja harilikku keerispead ning nende põllumajanduskultuuride kohta taotletakse toetust keskkonnasõbraliku majandamise põhitegevuse elluviimise eest, siis see ala kokku moodustab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 1306/2013 artikli 67 lõike 4 punkti a kohaselt ühe põllu. Kui lisaks põhitegevusele taotletakse ristiku, mesika ja keerispea kohta toetust mesilaste korjealade rajamise tegevuse elluviimise eest, moodustavad ristik, mesikas ja keerispea selle lisategevuse raames eraldi põllu. Kui sama maa kohta taotletakse toetust veel mõne muu pindalatoetuse raames, näiteks kohalikku sorti taimede kasvatamise toetust, siis arvestatakse rukki- ja ristikupõld eraldi põldudeks.

Kuna mustkesa ja sööti jäetud maa eest keskkonnasõbraliku majandamise toetust ei maksta, siis moodustavad mustkesa ja sööti jäetud maa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 1306/2013 artikli 67 lõike 4 punkti a kohaselt põllu. Toetust võib taotleda aga üksnes põllu kohta, mille pindala on vähemalt 0,3 hektarit. Näiteks kui viis hektarit põllumaad on mustkesas ja see maa piirneb väiksemate kui 0,3 hektari suuruste põldudega, millel kasvatatakse keskkonnasõbraliku majandamise toetuse toetusõiguslikku põllumajanduskultuuri, siis nende alla 0,3 hektari suuruste põldude kohta keskkonnasõbraliku majandamise toetust taotleda ei või.

Eelnõu § 1 punktiga 2 sõnastatakse uuesti määruse § 6 lg 1, kuna sättest jäetakse välja täispikk viide Euroopa Liidu õigusaktile, mis kajastub juba määruse § 5 lõikes 9 (eelnõu § 1 punktiga 1 tehtavast muudatusest tulenevalt).

Eelnõu § 1 punktiga 3 täiendatakse maaeluministri 29. aprilli 2015. a määruse nr 49 „Keskkonnasõbraliku majandamise toetus“ § 9 lõikega 4¹, mille kohaselt ei pea väiksemal kui 0,3 hektari suurusel põllul järgima viljavahelduse nõudeid. Põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määruse nr 4 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded“ § 2 lõike 5 kohaselt ei pea viljavaheldus- või külvikorraplaani koostama väiksema kui 0,3 hektari suuruse põllu kohta. See nõue on ühtlasi baasnõudeks keskkonnasõbraliku majandamise toetuse viljavahelduse nõudele. Alla 0,3 hektari suurustel põldudel kasvatatakse valdavalt erinevat liiki köögivilju ja põllukultuure kas eraldi ridades või väikeste lappidena. Kuna samal maal kasvatatakse samaaegselt erinevaid põllukultuure, siis toimub nende vaheldumine tavaliselt juba põllu siseselt ja sellega on täidetud keskkonnaeesmärgid. Ka toetuste administreerimiskoormuse vähendamiseks ei ole otstarbekas alla 0,3 hektari suuruseid põlde vastavalt kasvatatavale põllumajanduskultuurile väiksemateks osadeks mõõdistada.

Eelnõu § 2 punktiga 1 muudetakse maaeluministri 30. aprilli 2015. a määruse nr 56 „Loomade heaolu toetus“ § 2 lõiget 1. Kehtiva sõnastuse kohaselt antakse toetust toetusõigusliku looma heaolu soodustavate tegevuste elluviimise eest järjepidevalt ühe kalendriaasta jooksul. Muudatusega jäetakse välja sõna „toetusõigusliku“. Toetust antakse tõepoolest toetusõigusliku looma kohta, kuid mitte alati ainult sama toetusõigusliku looma heaolu soodustavate tegevuste elluviimise eest. Enamike loomarühmade puhul tuleb määruse kohaselt looma heaolu soodustavaid nõudeid täita mitte ainult toetusõigusliku looma kohta, vaid kõikide loomade kohta, kes kuuluvad samasse loomarühma. Näiteks saab toetust taotleda nende lammaste kohta, keda taotleja peab 2. mai seisuga, kuid sätestatud baasnõudeid ja toetatava põhitegevuse nõudeid tuleb täita taotleja majapidamises taotlemise aastal karjas peetavate kõigi lammaste kohta. Sätte sõnastust on täpsustatud ning lisatud, et loomade heaolu soodustavaid tegevusi tuleb ellu viia taotlusel märgitud loomarühma kuuluva looma puhul. Taotleja märgib taotlusel, millise loomarühma kohta ta toetust taotleb, sõltuvalt loomarühmast saab toetust taotleda kas kindlal kuupäeval karjas olevate loomade kohta või taotlusel UELN või registreerimisnumbriga

ära märgitud loomade kohta. See, kas toetuse saamiseks sätestatud nõuet tuleb täita taotlusel märgitud loomade puhul, kõigi loomade puhul, kes kuuluvad taotlusel märgitud loomarühma või ainult sellise arvu loomade osas, mis on taotlusele loomarühma kohta märgitud, on nõudeti erinev. Näiteks karjas hoidmise nõuet tuleb täita just nende veiste, vasikate ja hobuste osas, kes on taotlusele märgitud. Loomade karjatamise nõuet tuleb täita vähemalt sellise arvu veiste, vasikate ja hobuste osas, mis on taotlusele märgitud. Sigade heaolu soodustavaid toetatavaid nõudeid tuleb täita kõigi sigade kohta, keda taotleja peab kohustuseaastal taotlusel märgitud loomakasvatushoones.

Muudatusega jäetakse sättest välja ka sõna „järjepidevalt“. Toetuse nõuetega ei reguleerita loomade karjas hoidmist tervel kalendriaastal, seepärast on järjepidevuse nõue liigne. Kuigi taotlemisega võtab taotleja kohustuse täita toetuse saamise nõudeid (looma heaolu soodustavaid tegevusi viia ellu) ühe kalendriaasta jooksul, ei ole võimalik nõudeid kalendriaasta jooksul järjepidevalt täita juhul, kui loomi järjepidevalt kalendriaasta jooksul ei peeta. Määruse § 5 lõigetes 1, 3, 5 ja 6 on sätestatud veiste, vasikate, kitsede, lammaste ja hobuste karjas hoidmiseks kohustuslik neljakuuline periood, mis suures osas kattub karjatamise ajaga. Taotlejal puudub kohustus pidada taotlusel märgitud loomarühma väljaspool kohustuslikku pidamisperioodi. Pidamisperioodi ei ole sätestatud munakanade ja sigade kohta, sest majapidamistes võidakse sigu ja munakanu pidada mitte järjepidevalt, vaid voorudena. Näiteks peetakse aastas reeglina 3,2 vooru nuumsigu. Pärast vooru realiseerimist, loomapidamisruumi tühendamist ja enne uute loomade sissetoomist loomade pidamise ruum või ehitis puhastatakse ja vajadusel desinfitseeritakse. Igal majapidamisel võib olla erinev aeg, millal loomad majapidamisest või taotlusel märgitud loomakasvatushoonest välja viiakse ning uus voor sisse tuuakse ja seepärast ei ole ka mõistlik kehtestada kõigile loomapidajatele ühtset kohustuslikku loomade pidamise aega. Toetuse eesmärgiks ei ole ülemäära piirata tavapäraselt loomade liikumist, loomakasvatustehaseid ja loomade realiseerimisega, toetuse eesmärgiks on tõsta taotleja poolt peetavate loomade heaolu ning taotleja peab ellu viima loomade heaolu soodustavaid tegevusi sel ajal, kui tal loomad on. Loomapidamisnõude kehtestamisel arvestati nõude kontrollitavust. Sigade ja munakanade pidamisperioodi ei kehtestatud ka seetõttu, et puudub võimalus administratiivselt kontrollida, mis ajal ja mis mahus taotleja sigu ja munakanu peab, v.a 1. mai seis sigade puhul, sest põllumajandusloomade register selliseid andmeid ei hõlma. Ka hobuste puhul ei ole põllumajandusloomade registris andmeid selle kohta, millisel ajal ja milliseid hobuseid taotleja peab, kuid hobuste endi andmed on registrisse kantud ning seetõttu on võimalik ka administratiivselt kindlaks teha, kas hobune on olemas, samuti saab kindlaks teha topelthaotlemise. Osad toetuse saamise nõuded kehtivad ajal, kui taotleja loomi peab, näiteks sigade kohta kehtestatud nõuded, kuid mitmeid toetuse saamise nõuetest saab täita vaid piiratud ajal kalendriaastast ja mitte järjepidevalt kogu kalendriaasta jooksul, näiteks loomade karjatamisega seotud nõudeid.

Sätte muutmiseega täpsustatakse sõnastus erinevate tõlgenduste ärahoidmiseks ja õigusselguse huvides.

Eelnõu § 2 punktiga 2 täiendatakse maaeluministri 30. aprilli 2015. a määruse nr 56 „Loomade heaolu toetus“ § 3 lõiget 1 tekstiosaga „(edaspidi *veis*)“. Kuna määruse tekstis kasutatakse alla kuue kuu vanuse veise kohta terminit „vasikas“, siis on vajalik täpsustada, et vähemalt kuue kuu vanuse veise kohta kasutatakse määruse tekstis terminit „veis“. Määruse § 8 lõike 3 punkti 4 ning § 12 lõike 4 punkti 1 parandustega korrastatakse määruse tekstis läbivalt terminite „veis“ ja „vasikas“ kasutamine.

Eelnõu § 2 punktiga 3 täiendatakse maaeluministri 30. aprilli 2015. a määruse nr 56 „Loomade heaolu toetus“ § 4 lõiget 2 sõnaga „kokku“. Muudatus on vajalik määruse sõnastuse täpsustamiseks, sest kehtiva määruse sõnastus on mitmeti mõistetav. Muudatuse kohaselt on võimalik toetust taotleda nõuetekohaste veiste, vasikate, hobuste, sigade, lammaste või kitsede kohta, kelle arv kokku vastab vähemalt kahele loomühikule, või vähemalt 50 nõuetekohase

munakana kohta. Seega ei pea taotlejal olema näiteks sigu kahele loomühikule vastaval arvul, vaid erinevatesse loomarühmadesse kuuluvaid loomi kokku peab olema vähemalt kahele loomühikule vastaval arvul. Näiteks võib toetust taotleda viie lamba ja viie sea kohta, sest loomi kokku on 2,25 loomühikut. Juhul, kui soovitakse taotleda toetust munakanade heaolunõuete täitmise eest, siis peab toetust taotlema vähemalt 50 munakana kohta. Juhul, kui toetust taotletakse vähemalt 50 munakana kohta, võib teisi loomi olla alla kahe loomühiku. Ka kehtivast sõnastusest võib välja lugeda sama regulatsiooni, kuid muudatusega sõnastatakse see selgemalt. Lisaks oli taotlejale ja kontrolliasutusele muudatusega määruses tehtav täpsem sõnastus teada, sest seda selgitati enne taotlemist konsultatsioonidel, infopäevadel ning taotlemise juhendmaterjalis „Abiks taotlejale”. Ka põllumajandusministri 23. aprilli 2010. a määruse nr 47 „Loomade karjatamise toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord” § 3 lõike 5 kohaselt on minimaalseks kohustuse suuruseks kaks loomühikut, mida arvestati kõigi taotlusel märgitud loomade kohta kokku. Seega on tegemist loomapidajatele ja kontrolliasutusele tuttava arvestusega, mida sooviti rakendada ka loomade heaolu toetuse puhul. Soodustavat mõju võib muudatus siiski tähendada isikutele, kes tõlgendasid määruse sõnastust valesti.

Eelnõu § 2 punktiga 4 muudetakse maaeluministri 30. aprilli 2015. a määruse nr 56 „Loomade heaolu toetus” § 5 lõiget 8. Sättega ei reguleerita loomade karjas hoidmise kohustust vaid seda, milline hoone või rajatis peab erinevate loomarühmade pidamiseks olema. Loomakasvatushoones või -rajatises pidamise nõue kehtestati eemärgiga mitte maksta toetust sellistele isikutele, kellel puuduvad loomakasvatushooned või nõuetekohased loomakasvatuserajatised ja kes peavad loomi aastaringelt välitingimustes. Sellise loomapidamispraktika korral on loomad suvel niikuinii karjamaadel, toetuse andmisega loomade heaolu ei suurendata ning seega ei ole toetuse maksmine põhjendatud. Lisaks arvestati meetme keskkonnamõju. Talvel võib loomade pidev välitingimustes hoidmine suurendada pinna- ja põhjavee reostumise riski, sest loomasõnnik satub maapinnale ajal, mil väetiste laotamine on keelatud. Juhul kui taotleja taotleb toetust veiste, vasikate, lammaste või kitsede kohta ja peab taotlusel märgitud loomarühma ka väljaspool karjatamisperioodi, peab taotleja kõiki taotlusel märgitud loomarühma kuuluvaid loomi talvel pidama põllumajandusloomade registris registreeritud loomakasvatushoones või -rajatises, mis kaitseks looma halbade ilmastikuolude eest.

Muudatuse kohaselt tuleb kohustuseaastal hobuseid, kelle kohta taotletakse toetust, pidada põllumajandusloomade registris registreeritud loomakasvatushoones või -rajatises, mis kaitseb loomi halbade ilmastikuolude eest. Kehtiva määruse kohaselt pidi taotleja pidama veiseid, vasikaid, lambaid, kitsi ja hobuseid vähemalt kohustuseaasta 1. jaanuarist kuni 1. aprillini ja 1. detsembrist 31. detsembrini põllumajandusloomade registris registreeritud loomakasvatushoones või -rajatises, mis kaitseb loomi halbade ilmastikuolude eest. Loomapidamishoone ja -rajatise nõue kehtib juhul, kui taotleja peab loomi ka talveperioodil. Kuna põllumajandusloomade register ei sisalda piisava täpsusega andmeid hobuste pidamiskoha kohta, siis ei ole erinevalt veistest, lammastest ja kitsedest kontrolliasutusel võimalik administratiivselt kuupäevalise täpsusega hobuste asukohta kontrollida. Taotleja märgib taotluse lisas, millise hobuse kohta ta toetust taotleb, ning loomakasvatushoone, kus ta hobust kohustuseaastal peab. Administratiivselt on võimalik kontrollida, kas taotlusel märgitud loomakasvatushoone on põllumajandusloomade registris registreeritud, ning kohapealse kontrolli käigus on võimalik kontrollida, kas taotleja peab hobust toetuse saamise nõuete kohaselt. Muudatus on vajalik nõude täitmise parema kontrollitavuse tagamiseks. Kui lihaveiste ja lammaste puhul on levinud loomade suvine ümberregistreerimine loomakasvatushoonest loomakasvatuseks ettenähtud piiritletud alale, siis hobuste puhul ei ole selline praktika levinud. Hobuseid peetakse reeglina tallides ja seega ei lähe nõue taotleja jaoks rangemaks. Taotlejaid informeeriti ka juhendmaterjalis „Abiks taotlejale“ sellest, et toetust võib taotleda hobuste kohta, keda peetakse kohustuseaastal põllumajandusloomade registris registreeritud loomakasvatushoones.

Loomakasvatushoones või -rajatises pidamine tähendab ühtlasi, et hobuseid võib loomakasvatushoonest või -rajatisest välja lasta. Ka veiste, vasikate, lammaste, kitsede, munakanade ja sigade kohta on sätestatud loomakasvatushoone või -rajatise nõue, kuid sellega ei piirata loomakasvataja õigust võimaldada loomadele pääs loomakasvatushoonest või -rajatisest välja. Enamik sigade, munakanade ja vasikate toetuse saamise nõudeid on kehtestatud loomakasvatusehitise siseruumile. Seega saab toetust taotleda isik, kes kasutab loomade pidamiseks siseruumiga ehitist ning kellel on olemas vajalikud tingimused nõuete täitmiseks. Näiteks on toetusõiguslikud ka munakanad, keda peetakse meetodil, mille puhul on munakanadel vaba pääs jooksuaeda.

Eelnõu § 2 punktiga 5 parandatakse vale viide maaeluministri 30. aprilli 2015. a määruse nr 56 „Loomade heaolu toetus” § 5 lõikes 12. Tegemist on tehnilise parandusega.

Eelnõu § 2 punktidega 6 ja 7 korrastatakse määruse tekstis terminite „veis” ja „vasikas” kasutamine. Täpsem selgitus on toodud eelnõu § 2 punkti 2 põhjenduses.

Eelnõu §-ga 3 muudetakse maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrust nr 53 „Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus”.

Eelnõu § 3 punktides 1–3 ja 6 tehtavate muudatustega täpsustatakse rohumaa toetusõiguslikkuse nõudeid; sätestatakse, millise rohumaa kohta antakse toetust, millistel juhtudel toetusõigusliku maa kohta toetust ei anta ning mida ei loeta kohustuse vähendamiseks.

Muudatuse kohaselt loetakse kogu rohumaa toetusõiguslikuks maaks sõltumata sellest, kas selle iga hektari kohta on taotlejal 0,2 loomühikule vastaval hulgal loomi või mitte. Seega on toetusõiguslik nii põllumaa, millel kasvatatakse põldtunnustatud heintaimi, kuni kolmeaastane külvikorras olev rohumaa kui ka eelnimetatute hulka mittekuuluv muu rohumaa, kuid viimati nimetatud rohumaa kohta antakse toetust ainult siis, kui iga hektari kohta on taotlejal sellisel arvul mahepõllumajanduslikult peetavaid veiseid, hobuseid, lambaid või kitsi, et loomkoormus hektari kohta on vähemalt 0,2 loomühikut, või mille iga kuni 0,1 hektari kohta on üks mesilaspere, kui taotleja taotleb toetust mesilaspere kohta. Toetust ei anta toetusõigusliku maa kohta, mida on kohustuseaastal hoitud mustkesas või mis on jäetud sööti, ega muudatuse kohaselt ka rohumaa kohta, mille iga hektari kohta ei ole taotlejal 0,2 loomühikule vastaval hulgal mahepõllumajanduslikult peetavaid veiseid, hobuseid, lambaid või kitsi või kui ühe mesilaspere kohta on üle 0,1 hektari rohumaad, kui taotleja taotleb toetust mesilaspere kohta.

Kohustuse vähendamiseks ei loeta kohustuseaastal kohustusealuse maa mustkesas hoidmist, sööti jätmist ega seda, kui rohumaa iga hektari kohta on taotlejal 0,2 loomühikule vastavast arvust vähem mahepõllumajanduslikult peetavaid veiseid, hobuseid, lambaid või kitsi või kui ühe mesilaspere kohta on üle 0,1 hektari rohumaad, kui taotleja taotleb toetust mesilaspere kohta.

Muudatus on vajalik seetõttu, et taotleja loomade arv võib erinevatel aastatel olla erinev ning mõnel aastal võib teatud osa taotleja kohustusealusest maast jääda ilma vajaliku loomkoormuseta. Hetkel kehtiva määruse kohaselt on toetusõiguslik üksnes selline rohumaa, mille kohta taotleja peab vähemalt 0,2 loomühikule vastaval hulgal loomi ning ülejäänud kohustusega hõlmatud rohumaa, millel ei ole piisavat loomkoormust, arvatakse kohustusealuse maa hulgast välja ja kohustust vähendatakse vastavalt ning see omakorda annab aluse toetuse tagasinõudmiseks. Pärast muudatuse jõustumist loetakse kogu rohumaa toetusõiguslikuks maaks, aga toetust makstakse sellise rohumaa kohta, mille hektari kohta on 0,2 loomühikule vastaval hulgal loomi ja ülejäänud rohumaa puhul jätkub kohustus vaatamata sellele, et toetust selle eest ei anta. Järgnevatel aastatel, kui taotlejal on vajalikul hulgal loomi, saab ta kogu rohumaa kohta toetust taotleda. Muudatus on taotlejale soodne.

Eelnõu § 3 punkti 4 kohaselt ei pea taotleja alla 0,3 hektari suurusel põllul täitma §-s 12 sätestatud viljavahelduse nõudeid ega hooldama § 13 kohaselt võraaluseid ja reavaheid. Alla 0,3 hektari suurusel põldu ei arvata põllumajandusliku majapidamise põllumaa hulka §-s 14 nimetatud talvise taimkatte all hoitava maa suuruse kindlaksmääramise puhul, §-s 15 nimetatud mullaproovide võtmisel ega § 12 lõikes 6 sätestatud liblikõieliste sugukonda kuuluvate põllumajanduskultuuride kasvatamiseks kasutatava maa suuruse kindlaksmääramise puhul. Alla 0,3 hektari suuruste põldude puhul on tegemist väga väikeste põldudega, millel kasvatatakse tihti erinevaid põllumajanduskultuure väikesel pinnal, seetõttu on taotlejal keerukas eespool toodud nõudeid täita. Ka toetuse administreerimise kulud vähenevad, kui ei pea kontrollima nõuete täitmist väikestel põldudel.

Eelnõu § 3 punktiga 5 asendatakse § 15 lõigetes 1–3 sõnad „toetusõiguslik maa” sõnaga „põllumaa”, sest mulla omaduste muutumine võib enim avalduda just põllumaal kasvatatavate kultuuride puhul. Toetusõiguslik maa võib olla palju suurem, sinna kuulub ka näiteks püsirohumaat, kuid seal mullaproove võtma ei pea. Seetõttu on oluline, et taotleja korraldab mullaproovide võtmise üksnes põllumaal. Kui taotlejal on püsirohumaat või põllumajandusmaat, millel ta kasvatab viljapuid ja marjapõõsaid, siis nendelt maadelt mullaproove võtma ei pea.

Eelnõu § 3 punktiga 7 täiendatakse määrust rakendussättega, mille kohaselt peab 2015. aastal kohustuse võtnud taotleja olema osalenud mahepõllumajandusliku tootmise algkoolitusel või õppepäeval teise kohustuseaasta 1. novembriks. Toetatava tegevuse nõuete hulka kuulub muu hulgas kohustus osaleda esimese kohustuseaasta 1. novembriks mahepõllumajandusliku tootmise algkoolitusel või õppepäeval. Kuna alates 2015. aastast toimub koolituste ja õppepäevade korraldamine peamiselt teadmussiirde pikaajaliste programmide kaudu ning nende programmide väljatöötamine ei ole veel lõpetatud, siis ei ole taotlejal 2015. aastal võimalik mahepõllumajanduse algõpet omandada esimese kohustuseaasta 1. novembriks, mistõttu antakse neile ühe aasta võrra ajapikendust.

Eelnõu §-s 4 tehakse maaeluministri 22. aprilli 2015. a määruse nr 42 „Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaat kohta antav toetus” §-s 4 „Toetusõiguslikkuse nõuded taotlejale” tehniline parandus, millega jäetakse tekstist välja üleliigne sõna „füüsilisest” ja kaks grammatilist parandust, mis on vajalikud sätte selgemaks muutmiseks. Uueks sõnastuseks saab: „Toetust võib taotleda põllumajandusliku tegevusega tegelev füüsiline isik, juriidiline isik või juriidilise isiku staatusega isikute ühendus (edaspidi koos *taotleja*).”.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.06.2014, lk 48–73), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätted (ELT L 227, 31.07.2014, lk 1–17), komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 808/2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.07.2014, lk 18–68), ning komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 809/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega (ELT L 227, 31.07.2014, lk 69–124).

4. Määruse mõjud

Muudatustega täpsustatakse määruste sõnastust ja parandatakse tehnilisi vigu, et toetuse saamise nõuded oleksid taotlejale paremini arusaadavad ning et kontrolliasutustel oleks võimalik paremini tagada toetuse saamise nõuete täitmise kontroll.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise süsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks ministriumidele ning arvamuse saamiseks Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ametile, Põllumajandusametile ning Veterinaar- ja Toiduametile. Kultuuriministeerium ja Keskkonnaministeerium kooskõlastasid eelnõu märkusteta. Teised ministriumid ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtjaks eelnõude infosüsteemi EIS kandnud kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendamatult nõustumata jätmise kohta ning ei ole taotlenud tähtaja pikendamist ega teatanud sellest ning seetõttu loetakse eelnõu heakskiidetuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Põllumajandus- ja maaelupoliitika asekancler kantsleri ülesannetes